СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 252. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 29-го ЖОВТНЯ 1949. — No. 252. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 29, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки П'ЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

БІЛІОНИ НА РОЗВИТОК МОЛОДЕЧОГО ТАЛАНТУ

Канзас Сіті, 27 жовтня. — Федеральний уряд склав програму допомоги для поставлення освіти на вищому рівні. Програма полягає в тому, щоб підтримувати талановитих студентів у їхніх змаганнях до вищих студій. На цю-ціль федеральний уряд хоче призначити три біліони долярів річно. Про це говорив Ирл Дж. МкҐрет, федеральний комісар виховання на зїзді Товариства Земельних Дарів Колегіям і Університетам. Він прохав підтримки для такої програми, щоб „недопустити до дальшої розтратности людських талантів, які трапляються у всіх частинах нашої країни". Як приклад такого марнування він згадав, що на 320 студентів пятого ступня, які мають відповідний хист, тільки 75 попадають в каледжі. Більша половина талановитої американської молоді пробивається через життя, не використавши своїх можливостей. Яких три мільйони студентів, які не мають засобів на вищі студії, пригадують найбагатшій в світі нації, що в нас панує короткозорість. Такому станові можна зарадити коли б давати студентам позички на вищі студії під гарантією федерального уряду через місцеві позичкові установи.

ЗАНЕДБАНО НАЛЕЖНИЙ ВИШКІЛ УЧИТЕЛЬСЬКИХ СИЛ.

Ню Йорк. — Хоч Америка у своєму змаганні до кращої майбутности поставила ставку на учительському званні, то на ділі дається відчувати недостача вищої підготови серед учителів та вчительок. Учительський стан вважається за пасерба і 1,250,000 учителів та вчительок нашої країни не є якстій підготовані до свого звання. Таке сказав д-р Едвин Ембрі, давніший предсідник Фонду Джулюса Розенвалда на зібранні Бюра Виховних Записок при Американській Виховній Раді. Зібрання відбулося в готелі Рузвелт. Промовець ствердив, що це є „трагічна противорічність", коли демократія говорить про учительський стан як про найважливішу професію, а водночас найбільше занедбується його підготову. Як приклад такого занедбання згадав бесідник факт, що в Колумбійському університеті в Ню Йорку признача́ється 100 раз більші фонди на студента медицини ніж на студента учительського звання, хоч в Америці є установи, які мають біліони долярів на такі цілі.

ТРУМАН НЕ БАЧИТЬ КРИЗИ В СТРАЙКАХ.

Вашингтон. — Президент Труман відкинув думку, щоб інтервеніювати в непорозуміннях між підприємцями й робітниками в сталевому й вугільному промислах, які виявилися в довготривалих страйках. Він сказав, що страйки не довели ще до такої кризи, щоб заходила потреба вмішування уряду. На пресовій конференції президент заявив, що він не відмовиться від свого обовязку, якщо прийде до цього відповідна пора. Цим обовязком мав би бути вжиток з закону Тефта-Гартлі, який, забороняє страйки на випадок необхідности.

З Клівеленду наспіли вісті, що сен. Тефт, автор закону проти страйків, заявив, що ще не прийшла пора на приноровлення постанов його закону в практиці.

АДМІРАЛ ДЕНФІЛД ВІДСУНЕНИЙ ЗІ СЛУЖБИ.

Вашингтон. — През. Труман виявив на пресовій конференції, що він відправив зі служби в воєнній флоті адмірала Луїса Е. Денфілда, начальника морських операцій. Як підставу до відсунення президент подав спротив адмірала проти обєднання боєвих сил в один секретаріят краєвої оборони. Внесок на відсунення адмірала Денфілда поставив секретар оборони Луїс Джансон у порозумінні з секретарем маринарки Френсисом П. Метюсом. Адмірал Денфілд дав був притоку до голосного конгресового слідства в справі бомбардувальників Бі-36. Слідство не виказало нічого лихого, а своїм розголосом принесло моральну шкоду Злученим Державам за кордоном. Відсунення адмірала з його високого становища викликало серед урядовців неприхильні коментарі. Появилися голоси, що це „чистка" на лад чистки в тоталітарних державах. Деякі офіцири заплакали з негодування.

ВЕЛИКЕ ПЕРЕДВИБОРЧЕ ЗІБРАННЯ ДЕМОКРАТІВ.

Ню Йорк. — Віцепрезидент Албен В. Барклі приїхав з Вашингтону до Ню Йорку на велике передвиборче зібрання демократів в Медисон Сквер Гарден для підтримки кандидатур: Герберта Г. Лімена на сенатора Злучених Держав зі стейту Ню Йорк і Виліема О'Двайера при поновнім виборі на посадника міста Ню Йорку. При цій нагоді віцепрезидент обговорив досягнення Демократичної партії в минулому періоді конґресу.

На вічу, в якому взяли участь 20,000 осіб, явилися представники центральних робітничих організацій, а саме Конґресу Індустріяльних Організацій, Американської Федерації Праці, Братства Залізничих Робітників, а теж великих юній, які виявили солідарність робітників у підтримці кандидатів однієї партії. Іменем робітничих організацій промовляв Филип Мерей, голова Конґресу Індустріяльних Ґрганізацій. Промовляла теж пані Елінор Рузвелт.

СЕНАТОР ДОЛЛЕС ПРИГАТУЄ ПРО ОБОПАРТІЙНІСТЬ В ЗАКОРДОННІЙ ПОЛІТИЦІ.

Рачестер, Н. И. — Сенатор Джан Фостер Доллес кандидат на становище сенатора Злучених Держав при найближчих виборах з рамени Републиканської партії, загрозив, що як він не буде вибраний сенатором, то може прийти до покінчення обопартійної політики в закордонних справах, яку він підтримував як голова американської делеґації до Обєднаних Держав і як сенатор. Він гостро критикував демократичного кандидата Лімена за його становище в закордонних справах.

ГОФМАН ЗАПОВІДАЄ РОЗПАД СОВЄТІВ З СЕРЕДИНИ

Монтреал, Канада, 27 жовтня. — Адміністратор Економічної Кооперації, Пол Гофман, заповів, що Совєтський Союз завалиться з середини, можливо, що після смерти премієра Сталіна, якщо тільки Західна Европа втримається сильною. Це сказав він на зібранні Канадійської Торговельної Палати. Він теж передбачує револьту під-совєтських сателітів проти Москви при найближчій нагоді.

„Коли саме прийде розпад, ніхто не може з певністю сказати. Можливо, що він прийде зі смертю Сталіна, бо він є єдиний росіянин, який має послух серед полковників і комісарів. Одначе розвал мусить колись прийти. Лихі установи самі в собі містять зародки власного знищення" — твердив Гофман.

Гофман передбачує, що комунізм щезне і що Росія сама перестане бути державою невільників, якщо будуть сповнені три умови, а саме: 1. Злучені Держави й Канада мусять залишитися сильними; 2. Західна Европа мусить стати сильною й добитися добробуту; 3. всі демократичні народи мусять остатися обєднані. Гофман домагається, щоб Европа сформувала економічний союз негайно, бо це дасть притоку до створення ринку для 275,-0000,00 консументів. — З Канади їде Гофман до Европи, де він має бути приявним на нарадах країн з Пляну Маршала.

ГЕН. ГАВЛІ КАЖЕ, ЩО СОВЕТИ НЕ МОЖУТЬ ПІДНЕСТИ ПРОДУКЦІЇ

Шікаго. — Давніший американський командант Берліну, ґенерал Франк Л. Гавлі, виявив, що „в зайнятих Росією країнах продукція находиться в страшним положенні". Він каже, що москалі скасували вісім-годинний день праці і вживають застрашаючу силу невільників, та все таки вислід продукції не поправився. Ці інформації подав Гавлі на зібранні Краєвого Товариства Металевих Підприємств. Про постачання харчів до Берліна при допомозі літаків сказав Гавлі, що „ще це була найкоштовніша лекція з усіх, які ми дістали. Якщо б москалі були нас викинули з Берліна, вони дістали б були в свої руки одну з наймогутніших зброй для опанування Німеччини, а можливе й інших країн Европи" — виявив ґенерал.

ДОРАДЖУЮТЬ ДАТИ ДОПОМОГУ ЕСПАНІЇ

Ню Йорк. — Конгресмен Джеймс Морфі, який повернувся з подорожі по Европі, дораджує дати Еспанії дипломатичне признання й постачити їй позичку у висоті пів біліона долярів на розгосподарювання. Таку саму думку висловив колишній генеральний почтмайстер, Джеймс А. Фарлі, який щойно повернувся з Европи. Як причину до такого кроку Морфі подає протикомуністичне наставлення еспанського населення. На випадок війни з Росією Еспанія може відіграти важливу стратегічну ролю.

Фарлі сказав кореспондентам, що Еспанія це єдина країна, яка постійно поборює поширення комунізму від самого початку, а Америка витрачує біліони долярів на таку саму ціль.

АЛЛЕН АМБАСАДОРОМ ДО ЮГОСЛАВІЇ

Вашингтон. — Президент Труман назначив Джорджа В. Аллена, асистента секретаря стейту, амбасадором до Югославії. Він прийде як наслідник амбасадора Кавендиша В. Кеннона і стане на службу на підставі президентського назначення, заки збереться в січню сенат, який потверджує іменування амбасадорів. Аллен був асистентом для прилюдних справ і мав до діла з наладнуванням радіопрограми „Голос Америки", з якої розходяться вісті про американські події по цілому світі. Він щойно повернувся з конференції американських дипломатів, які прибули зі східно-европейських країн до Лондону. На цій конференції говорено між ін. про засоби, як поширити американську пропаганду на східно-европейські країни, щоб протидіяти „жахливій пропаганді" Совєтів проти Злучених Держав.

На місце Аллена приходить конгресмен Майк Мансфілд демократ з Монтани. Він виїхав був до Европи для студій політичних відносин і саме тепер находиться в дорозі домів.

ПОЛЬЩА НАКАЗАЛА ПРИПИНИТИ ДІЯЛЬНІСТЬ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Женева, 28 жовтня. Большевицький уряд Польщі звернувся до Міжнародного Комітету Червоного Хреста з домаганням негайного припинення діяльности цеї харитативної організації в Польщі та відкликання його штабу. Рівночасно повідомлено, що з подібним домаганням виступила комуністична Польща теж до КАРЕ та інших закордонних або міжнародних доброчинних агенцій, включно з організацією допомоги дітям. В поінформованих колах важають, що теперішній польський уряд рішив припинити діяльність всіх тих організацій, між персоналом яких могли б бути чужинці.

„ЗНИК" КОМАНДАНТ ПОЛІЦІЇ В СОВЄТСЬКОМУ БЕРЛІНІ

Берлін, 28 жовтня. — Від деякого часу пропав слід за шефом німецької поліції в совєтському секторі Берліна, Павлом Марграфом, що початково був у великій ласці Совєтів. На цю тему кружляють тепер різні здогади: одні вважають, що Марграфа заарештовано, підозріваючи його в намірах втечі на Захід, а інші припускають можливість, що він дістав від Совєтів „окремі доручення".

БАРУК ПРОТИ ЗМІН В ПЛЯНІ КОНТРОЛІ АТОМОВОЇ ЕНЕРГІЇ

Лейк Соксес, 28 жовтня. — Бернард Барук, бувший американський представник в Комісії Атомової Енергії при Обєднаних Націях та автор прийнятого Генеральною Асамблеєю пляну контролі атомової енергії, видав вчора осторогу проти будь-яких змін в тому плянї. Забираючи голос на тему останнього неуспіху в нарадах над цею проблемою представників п'ятьох великодержав і Канади, Барук цілком підтримував думку президента Трумана, що теперішній плян є досі єдиним, який „здійснив би заборону атомової зброї, спріяючи рівночасно мирному розвиткові атомової енергії на кооперативній базі". Висловлюючись на тему повідомлення, що інші країни приготовляють ще один плян, який „забороняв би використання атомової бомби за вимком авторизації Ради Безпеки", Барук питав чи „ми маємо сидіти при нарадах теж тоді, як на нас скидутатимуть атомові бомби"? Спроби заборонити атомову зброю без дійсної її контролі означають, по думці Барука, те саме, що означала б заборона війни при наявності армій та всіх причин до війни. Зі своїми поглядами Бернард Барук виступив як приватний громадянин, що визнається на цілому комплексі обговорюваної справи.

БОЛЬШЕВИКИ ПІДОЗРІВАЮТЬ АМЕРИКУ В ПОСТАЧАННІ ЗБРОЇ ТІТОВІ

Трієст, 28 жовтня. — Мадярське комуністичне радіо виступило вчора з обвинуваченням, що Злучені Держави вже посилають зброю Тітові та що югославська армія стандаризується по американській лінії. В повідомленні говориться, що в останньому два американські кораблі привезли для югославської армії амуніцію, вивантажуючи її в порті Дубровник та що до Бєограду приїхали вже американські офіцери для таємних військових переговорів з командуванням югославської армії.

ЗАПОВІДАЮТЬ ПОВОРОТ МАРШАЛА ФОН ПАВЛЮСА

Берлін, 28 жовтня. Родина відомого гітлерівського маршала Фрідриха фон Павлюса одержала повідомлення, що він в найближчому часі вернеться зі совєтського полону назад до Німеччини. Фон Павлюс був командантом німецьких збройних сил під Сталінградом і там попав в полон. Опісля його ім'я появлялося кілька разів в совєтській пропагандивній акції проти Гітлера. Західні аліянти ставляться до повороту Павлюса з всілякими застереженнями та здогадами.

КОМІТЕТ О. Н. УХВАЛИВ ПЛЯН МІЖНАРОДНОЇ ЖАНДАРМЕРІЇ

Лейк Соксес, 28 жовтня. — Політичний Комітет Ген. Асамблеї прийняв вчора, більшістю 38 голосів проти 5 совєтських, пропозицію створення міжародної поліції для цілей Обєднаних Націй. Вісімох членів Комітету здержались від голосування. Пропозиція вимагає ще апробати Генеральної Асамблеї. Згідно з плянном, мала б бути створена міжнародна жандармерія в силі около 300 осіб, хоча початково означувалося ту кількість на 5,000.

ЖОРЖ БІДО СТВОРИВ НОВИЙ УРЯД ФРАНЦІЇ

Париж, 28 жовтня. — Французька Національна Асамблея потвердила сьогодні рано більшістю 367 голосів проти 183 номінацію бувшого міністра закордонних справ, популярного републиканця Жоржа Бідо, на пост премієра країни. Бідо, керівник французького визвольного руху під час останньої війни та німецької окупації, предложив рівночасно Асамблеї склад нового уряду, закінчуючи тим найдовшу після війни урядову кризу країни, що тривала від 6-го жовтня, після відставки уряду премієра Кеія. Після голосування в Асамблеї, Бідо негайно представив новий уряд президентові країни, Оріолеві. В уряді, після партійної приналежности, є: шістьох популярних републиканців, п'ятьох соціялістів, трьох радикалів та трьох членів інших партій. Немає в уряді екстремістів ані з правої партії де Ґоля, ані від комуністів. Два невдачні попередники Бідо в намаганнях створити новий уряд, Рене Маєр та Жіль Мок, як теж попередній премієр Генрі Кеій, увійшли до уряду як міністри. Кеій і Мок є рівночасно заступниками премієра. Міністром закордонних справ залишився, Роберт Шуман, що в теперішній крізі був відмовився від пропонованого йому президентом посту премієра.

БРИТАНСЬКИЙ УРЯД ДІСТАВ ЗАЯВУ ДОВІР'Я.

Лондон, 28 жовтня. — Лейбуристський уряд премієра Атлі, не зважаючи на гостру критику проти нього, дістав вчора в парляменті сподівану заяву довір'я в справі зменшення державних видатків в програмі боротьби проти теперішньої фінансової кризи. Внесок опозиційної Консервативної партії, щоби урядову програму визнати невідповідною, відкинено більшістю 353 голосів проти 222. Перед голосуванням відбулися довші дебати на тему теперішнього фінансового положення країни та щодо можливостей його поліпшення.

ПОЧАЛИСЯ БРИТАНСЬКО-СКАНДИНАВСЬКІ ВІЙСЬКОВІ НАРАДИ.

Лондон, 28 жовтня. — Вчора тут почалися військово-оборонні наради між представниками Великобританії, Норвеґії і Данії, так званої Північної реґіональної групи плянування в Північно-Атлянтійському пакті. На нарадах приявні теж американські військові представники. В понеділок прийдуть та візьмуть участь в нарадах норвежський і данський міністри оборони.

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ СЕНАТ ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ПЛЕБІСЦИТ В СПРАВІ КОРОЛЯ.

Брюсель, Бельгія, 28 жовтня. — Після трьох днів бурхливих нарад, бельгійський сенат ухвалив вчора законопроєкт про всенародний т. зв. „дорадчий плебісцит", яким малося б остаточно вирішити дальшу долю, отже поворот на трон або постійне вигнання короля Леопольда. Законопроєкт прийнято більшістю 109 голосів проти 65. Проти закону голосували соціялісти й комуністи. Король Леопольд, що перебуває на „добровільному вигнанні" в Швайцарії, заявив, що на випадок неґативного висліду плебісциту він абдикував би.

ЗАПОВІДАЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ПОВОРОТУ ДО ВЛАДИ ГЕН. ДЕ ҐОЛЯ.

Париж, 28 жовтня. — Остання 22-денна кріза французького уряду та важка процедура в боротьбі з нею збільшили надії прихильників ґенерала де Ґоля в можливість швидкого його повороту до влади. Останні події виявили, що конституція Четвертої Републики, з опозиції до якої ген. де Ґоль випустив зі своїх рук керму країни, виявилася такою нежиттєвою і непрактичною, що в її рямках ніякий уряд не потрапить давати собі раду зі складними як внутрішніми так і закордонними політичними проблемами. Довгої майбутности не заповідається теж новому урядові Жоржа Бідо і вважається, що на випадок його відставки тепер вже мусіло б прийти до нових виборів, в яких ген. де Ґоль відніс би перемогу і тоді теж по своїх прінціпах оформив би новий режим країни.

ЗАХОДИ В СПРАВІ РЕГАБІЛІТАЦІЇ ГРЕЦЬКИХ ПАРТИЗАНІВ.

Лейк Соксес, 28 жовтня. — В найближчому часі Австралія запропонує Генеральній Асамблеї окрему резолюцію, на підставі якої всі грецькі партизани, що втекли з країни, могли б знову вернутися й почати нормальне життя під опікою окремої комісії Обєднаних Націй. Це мало б остаточно нормалізувати стосунки в Греції після трьох років громадянської війни. В деяких колах вважається, що Австралія робить це в порозумінні з грецькими властями. Рівночасно з Атен повідомлено, що король підвищив головнокомандуючого грецькими збройними силами, ген. Олександра Папагоса, до ранґи маршала, нагороджуючи цим його заслуги в переможному закінченні громадянської війни.

І НОРВЕЖСЬКІ КОМУНІСТИ ЧИСТЯТЬ ЗА „ТІТОІЗМ"

Ослло, Норвеґія, 28 жовтня. — Тут виявлено, що в останньому більшу частину керівників норвежської комуністичної партії „вичищено" під закидом „тітоїзму", отже „ухилів" від встановленої Москвою партійної „лінії". Чистка наступила після того, як комуністи віднесли ганебну поразку в недавних виборах, втративши всі свої одинадцять місць, що їх раніше мали в парляменті.

ТЕЖ ДВА ФРАНЦУЗЬКІ ДИПЛОМАТИ НЕ ПОДОБАЛИСЯ ЧЕХАМ.

Праґа, 28 жовтня. — В своїй акції проти західних дипломатів, жертвою якої впало протягом останніх п'ятьох днів двох урядників американської амбасади, чеські большевики наказали вчора забратися з країни теж двом французьким дипломатам. Їх обвинувачується, як звичайно, в шпигунстві, зокрема закидуючи їм, що вони намагалися дістати інформації щодо нових копалень урану в тій країні.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

КРАЙНЯ ПОРА ЗАГОДИТИСЬ

Знавці робітничих справ заповідають уже від тижня, що президент Труман цілком певно вмішається в справу сталевого страйку. Теж кажуть, що це станеться незабаром. Тим самим вони хочуть теж сказати, що страйк буде скоро закінчений. На питання, чому президент досі не „вмішався", відповідають, що президент жде, щоб публична опінія заявилась за таку інтервенцію.

Знов з іншого боку голосять, що як тільки закінчиться річна конвенція Конґресу Індустріяльних Організацій (КІО), що зачнеться у цей понеділок в Клівленді, а Филип Морей буде знов вибраний головою КІО, то він певно зараз „змякне" і погодиться на деякі уступки щодо вимог юнії сталевих робітників. На питання, чому це має наступити по конвенції, відповідають, що це дієсь з конкуренційних мотивів. Інакше ослабив би свою кандидатуру і допоміг би свому суперникові, що теж хотів би стати головою КІО, а яким є популярний серед робітництва Волтер Рутер.

Оскільки в цьому правди, скоро побачимо. Але вже тепер можна певно твердити, що в цій справі відграє велику ролю політиканство, а з другого боку боротьба за впливи серед робітництва. Як одно, так і друге — нездорові явища. Воно виглядає, що інтереси загалу та робітництва на задному пляні, а на першому інтереси партії та амбіції юнійних диктаторів.

В такому положенні навіть важко орієнтуватись, яка велика вина у цьому чи другому спорі по боці фабрикантів. Демагогія та політична спекуляція затемнюють саму проблему. Отій демагогії та спекуляції повинен прийти кінець, а станеться це тільки тоді, коли цього вимагатиме публична опінія.

Якби сталевий та вугільний страйк закінчились нині чи завтра, то вони навіть тоді дадуться в знаки і безробіття збільшиться. Та коли б вони потривали довше, то під Різдво, як це вже обрахували, матимемо 10 мільйонів безробітних. Хто памятає часи з-перед 20 років, той знає, що це означає. Того прямо жах обійме на саму згадку про велику депресію з 1929 року. Вона може тепер знов повторитись і то через страйки, особливо в такій промисловості як сталева, чи теж вугільна, від якої залежні інші галузі промисловости, транспортація і т.п.

Супроти цього важко зрозуміти, чому президент Труман отягається з інтервенцією. В таких обставинах не треба звертати уваги ні на „монополістів", сталевих магнатів, чи вугільних баронів, ні теж на амбіції юнійних верховодів. Держава задовжена і потребує великої суми гроша на воєнне поготівля, як і на допомогу тим демократіям, що здержують комуністичну агресію. Цілий світ, що не хоче попасти під кремлівську диктатуру, глядить нині на Америку як на своє спасіння. Чи можна в таких обставинах допускати до економічного хаосу? Коли б тепер настала депресія і спричинила таке безробіття, свідком якого ми були тому 20 років, то тут уже була б вина самого проводу. Катастрофа країни неминуча, коли не знайдемо негайно заради страйкам, що паралїжують господарку країни. Коли нема способу, щоб могти погодити провідників юній зо зарядом фабрик, так треба перебирати президентові держави розвязку в свої руки і то завчасу. Інакше господарський та політичний хаос в цій країні й в світі буде тим, на що так нетерпеливо жде московське Політбюро.

НАРОДНА ФОРТЕЦЯ

Невпинним руслом пливе наше народне життя. Проходять роки і — як каже Поет — забирають зі собою і добро і лихо. Минають покоління і події, але непорушними скелями в цій течії залишається людська творчість. Раз видвигнені творчі думки запліднюють опісля цілі покоління до дальшої творчости, створена матеріяльна культура опісля навіть з-під румовищ віків промовляє, а раз здобута воля зроджує щораз нових борців за неї. В сумі це творить могутню народну фортецю, об мури якої розіб'ються всі прямі і підступні ворожі напади.

Американьско - українська спільнота, протягом останніх шістьох десятків років, створила собі таку твердиню у формі Українського Народного Союзу та його органу „Свободи", в рямках та під охороною якої може найбільш надійно рости, розвиватися і процвітати наше народне життя. Усі вороги українського життя і українських змагань здають собі з цього справу, Вони знають, що як довго існує Український Народний Союз, як довго існує „Свобода", так довго не подоліти їм і не знищити української спільноти та її творчих зусиль в цій країні і на користь загальної української справи. Тому то й проти УНСоюзу та проти „Свободи" звернені насамперед їх атаки. Скільки тих ворогів і скільки тих наступів на цю американсько - українську твердиню вже було? Їм же справді ність числа. А що сталось з ними? З багатьох з них сьогодні вже і марного сліду не залишилось, вони пропали і про них забули. Інші, що як миші пробували підгризти ґранітні мури цеї всенародної української фортеці, вже давно поламали собі зуби та коротають свій вік у підлоті.

Залишається ще один головний, могутній і безпощадний ворог, що є ворогом людства: червоний від крови большевизм. Придавивши своїм злочинним чоботом землю та зловивши за горло нарід наш на своїй рідній зімлі, він пробує тепер всіми явними і закритими способами дібратись і до цеї заморської, американсько-української твердині. Головно від часу, як конюнктуральна політика під час війни впустила цего ворога людства теж до нашої американської батьківщини, цей кровожадний гнобитель народу українського не пропускає жадної нагоди ані не відступає від жадного, навіть найпідлішого засобу, щоб тільки якнебудь підважити основи народної фортеці американських українців. Обчернювання і наклепи, фальшиві доноси, інтриґи прямі і закриті напасті — все це мало на меті тільки одне: як не знищити, то бодай підважити Український Народний Союз і „Свободу", бо тоді вже легко можна б знищити і тих, що в рямках цих фортець живуть і творять: американсько-українську спільноту.

Проте, марні ці зусилля червоного Кремля та його п'ятої колони в Америці. Український Народний Союз і „Свобода", що перебули всі дотеперішні бурі життя, не тільки стоять непорушно проти цих ворожих затій, але й самі на удари відповідають ударами. А відповіддю на ці ворожі атаки є щораз більша свідомість і щораз більша солідарність та творчість цілої народної спільноти. Членство УНСоюзу росте в небувалій досі пропорції, а згуртовання найсвідоміших українських творчих сил навколо „Свободи" та виявлена їй, хоч би в теперішній кампанії за добровільну доплату до передплати та на пресовий фонд піддержка широкого американсько українського загалу переконують, що наша спільнота твердо рішена так розбудувати свою твердиню, щоб вона не тільки вдержалася перед ворожими атаками, але щоби й сама завдала нищівних ударів своїм ворогам, що є ворогами українського народу, ворогами Америки і цілого людства. Продовжувана кампанія за новими членами до УНСоюзу та на пресовий фонд „Свободи" дає нашому загалові можність цю свою народну фортецю ще більше розбудувати і ще більше закріпити.

Обєднані Держави по чотирьох роках

З нагоди покладення угольного каменя під новий 39-поверховий дім Обєднаних Держав у понеділок 24 жовтня в Ню Йорку сказав президент Злучених Держав, Гері С. Труман, що ця організація є „актом віри, нашої непохитної віри, що Обєднаним Державам пощаститься довершити це велике завдання, для якого вони були створені".

Сенатор Роберт Тефт, республиканець, який є політичним противником президента Трумана, у своїй промові, виголошеній того самого дня в Толідо, сказав, що після чотирьох років існування О. Д. прийшов час на зміну чартеру цеї організації, щоб тим улегшити їй сповнювання її завдань.

Думки обох провідних людей в американській двопартійній системі у справі О. Д. в засаді доповнюються, хоч різняться в підході до справи. Президент дораджує підтримувати всесвітню організацію, не згадуючи про її недостачі, а сенатор Тефт хоче заради тим недомаганням.

Щоб знати, хто з них має рацію, треба хоч коротко розглянути осяги й невдачі О. Д. за минулих чотири роки, від коли цю організацію введено в життя на конференції в Сан Франсиско в 1945 році. Отже негайно після введення О. Д. в життя почались змагання держав до її опанування і використання для своїх намірів. Змагання ці були і є випливом тих світових відносин, серед яких ця організація працює. Для порівняння можна б згадати настрій у Франції підчас Великої Революції. Коли відносини почали укладатися, один з приятелів теоретика цеї революції, письменника Сієеса, запитався його: „Що ви робили підчас революції?" На це він дав відповідь, яка перейшла до історії: „Я існував".

Коли порівняти тодішні часи, і то в одній державі, з теперішніми часами на цілому світі і застановитись над ролею Обєднаних Держав в цьому періоді світової історії, то про цю організацію можна б теж сказати, що вона „існувала". Навіть це треба вважати — осягом.

За часів теперішньої генерації існували дві такі міжнародні організації. Одна це Ліґа Націй; друга це Обєднані Держави. Дехто стверджує, що вже сама назва обох міжнародних організацій не відповідала їх діяльности. Ліґа Націй не була ліґою, а була тільки зліплена. Знов Обєднані Держави стали символом незгоди і розєднання. Це слідне підчас кожного зїзду Ґенеральної Асамблеї О. Д. і підчас нарад кожної майже комісії О. Д.

Не зважаючи на розєднання, сама організація оціліла. Досі ні одна держава не поробила кроків, які вказували б на намір виступити з О. Д. Речники всіх націй заявляють навіть, що вони стоять за ідеї, проголошені в Чартері О. Д. з 1945 р. Та коли йдеться про практичне сповнення тих ідеалів, О. Д. виглядає як тростина, колихана вітром. Особливо замітне це при підшукуванні засобів для спинення агресії. Злучені Держави, знаючи, що під теперішню пору не можна нічого більше в цій справі зробити, обмежуються до мобілізації моральних сил і на неправдиву пропаганду Сходу відповідають проголошуванням ідеології Заходу. Після та-

(Докінчення на стор. 4-тій)

Микола Кокольський.

Брехливий, мильний і глупий світогляд

„Не віримо, що брехливий, мильний і глупий комуністичний світогляд здобуде світ. Комунізм був у відвороті вже надовго перед пляном Маршала. Він зупинився сам собою" — твердив Моріс у своїй промові в справі пляну узброєння західно-европейських держав.

Так. Комунізм — забріханий світогляд. Бо брехня це той матеріял, з якого будували і будують його, бо брехнею добуває собі прихильників і союзників, бо брехня це та зброя, якою він воює зі своїми противниками.

Який ґрунт вибрали комуністи для своїх експериментів? Чисто хліборобську країну, в якій величезна більшість населення були власники середнього або дрібного господарства. Країну зі слабким промислом. Позатим, країну з величезним процентом анальфабетів. Вибрали її, хоч теорія комунізму вимагає якраз навпаки, країни з високим промислом. Як тільки комуністи захопили владу в свої руки, зараз же вирішили спрямувати бурхливі води революції на свій млин. Починати будову комуністичної системи від націоналізації промислу не було як. Він же ж був незначний і в додатку обезсилений революцією. То ж комуністи кинулися до села.

На колгоспну систему господарки було ще завчасно. І ось тут починається брехня. „Вся земля працюючим". Очевидно, що принанливе, большевицьке гасло дядьки зреалізували негайно розділюючи більшу земельну власність. Большевики позбулися одного ворога легким коштом, руками селян. Тепер взялися вони до села. Воно було надто міцне і небезпечне для комуністів і тому треба було його розбити. І знову пішла в рух брехлива пропаганда, розбивання села на ворожі групи, нацьковування їх на себе і винищування небезпечного для большевиків елементу. Село нищило себе своїми власними руками, при чинній допомозі „народної" влади, нищило куркулів, підкуркульників, кулаків, поплентачів і всяких інших „ворогів соціялістичного будівництва", на яких така багата большевицька термінологія. Аж врешті прийшла черга і на тих, хто „поширював" здобутки революції, хто розкуркулював і розкулачував своїх сусідів. Прийшла страшна правда колективізації землі. На успішну оборону було вже запізно. Комуністичні хижаки вже добре поросли в піря. І спливають на село всі благодати большевицького режіму, включно з людоїдством і голодовою смертю. А все те під покришкою огидної брехні, побудови „щасливого і заможного життя".

Оте обріхування себе самих і цілого світу на протязі трьох десятків років прибрало певні форми, стало системою, невідлучною від большевицького режіму. Советський громадянин має завжди дві правди: внутрішня, дійсна, для себе і зовнішна, забріхана, для світу. І коли сьогодні громадяни по цей бік греблі чують слова про „щасливе, заможне і культурне життя в радянській країні", то знають, що це огидна брехня. Брехня оті великоміські, склепові вистави, зладжені для замилення очей наївному чужинцеві. Голодний пайок і жебрачий лахман, то дійсна правда.

Комунізм — мильний світогляд. То ж знана річ, що К. Маркса навели на ідею комунізму явища економічної крізи. Високопромислова країна, з вільною господаркою, переладовує ринок надмірною кількістю продуктів, які не находять відповідної кількости покупців. Отсе й джерело економічних кріз. Чим більше буде дана країна промислово розвиватися, тим частіші і загрозливіші будуть крізи. Вони доведуть врешті до соціяльної революції, до націоналізації варстатів праці і до плянової господарки, а в дальшу чергу до комунізму. Такий хід думок батьків комунізму. Та пророцтва при зеленому столику мають чимало подібного до ворожби з карт. Спритна ворожка розвідає дещо тут і там, зліпить те своєю фантазією та прикладає минуле і майбутнє як на долоні. А через деякий час смієшся сам зі себе. Оттак і не справдилася Марксова ворожба. Економічний розвиток Америки іде зовсім не тим шляхом, який випророкував Маркс. Рівночасно з промисловим розвитком країни зростає в силу і робітник. Робітничі організації стають в обороні прав робітника і нераз кажуть своє важке слово другій стороні і кожний день приносить нові здобутки для них. Ось шлях економічного розвитку Америки. Тому не дивно, що між робітниками Америки стрічається незвичайно мало комуністів.

Якже ж мається справа з побудовою соціяльно - економічного ладу по рецепті комуністів, в державі советів? Держава знаціоналізувала промисл, торгівлю і рільне господарство, одним словом, перебрала на власність ціле економічне життя країни. Поза тим немає нічого, але то абсолютно нічого зі соціялізму: є страшний і небезпечний для робітника державний капіталізм. Боротьба з тією формою капіталізму, то боротьба з державним правопорядком, то контрреволюція. Тому нема страйків у комуністичній державі. Робітничі організації, всякі професійні спілки, існують не для оборони прав робітника, а для ще більшої експлуатації виснаженої робочої сили. До комунізму не наблизилися комуністи ні на крок, і не наближаться. Бо де найдеться така сила, що змогла би перевести ще одну революцію і знищити державний капіталізм? Чи може добровільно зійде зі своїх теплих місць ота ціла зграя, що держить у своїх руках новочасного невольника?

Комуністичний світогляд є не тільки мильний, але і глупий. В основу його ідеологічної побудови ляг чистокровний філософічний і етичний матеріялізм. Епітет „діялектичний" це щось так як народна

(Докінчення на стор. 4-тій)

Д-р Іван Німчук.

В СОВЄТСЬКІЙ ТЮРМІ У ЛЬВОВІ

4)

У великій тісноті проводили ми дні і ночі та мучились один біля одного в камері. На т. зв. причі, призначеній на чотирьох, спали найстарші з мешканців камери: всі три судді та обидва наші троцкісти. З самого краю притулився ще до них І. Кушнір. Всі інші, в тому числі і я, спали покотом на долівці, при чому під голову клали капелюх, щось з білизни, оскільки хто її мав, або власний кулак. Нова тюремна влада довгі дні тим усім не турбувалася; вона була, видно, вдоволена, що всі камери переповнені. Щойно по 10-12 днях дістали ми до камери кілька сінників та мітлу і з того дня спали вже на соломі та замітали камеру бодай двічі денно. Інша річ, що пасікомі, зокрема блощиці, жерли найбільше тих, що спали на дереваній причі.

Хоч харч, що його ми діставали, був недостатній, а хліб гливкий, ніхто з цього приводу не нарікав. Гірше почувались налогові курці, що, не маючи від кількох днів того наркотика в устах, переживали справжні муки і накидались жадно на кожного новоприбулого за тютюном.

Як по інших тюрмах, так і тут вязнів водили двічі денно на сторону. І сталось раз так, що через помилку чи неувагу наших сторожів помішано підчас того виходу дві камери, і ми в крайне брудних убікаціях застали людей з іншої камери. Тоді я встиг обмінятися кількома словами з довголітнім головою УНДО, пок. д-ром Дмитром Левицьким, з пок. Гр. Тершаківцем, що обидва погибли пізніше в большевицьких руках, та з польським соціялістичним діячем і редактором Брон. Скаляком, що помер недавно в Лондоні. А наш Костюк, старий кримінальник, встиг за тих кілька хвилин біганини й метушні наших сторожів порозумітися в якійсь важній справі зі своїм братом, який сидів десь у дальшій камері на тому самому коридорі, і був з тої розмови через двері дуже вдоволений.

Тоді ж почув я, що в одній з камер перебуває 80-літній президент д-р Кость Левицький разом з посадником Львова д-ром Осврoвським; останній напередодні зайняття Львова червоною армією видав ще за своїм підписом заклик до населення столиці краю, в якому закликав його до спокою і запевняв, що він хоче ділити з ним його долю, тому залишиться на місці. Той заклик появився, вперше за 20 літ існування Польщі, в мовах українській і польській, при чому українська мова була навіть на першому місці. Д-р Островський додержав слова і не втік, як інші польські достойники. І попав він зараз у перших днях в руки НКВД, яке робило йому подібні закиди, як іншим визначним полякам: що він залишився у Львові з розмислом на те, щоб приготовляти повстання проти сов. влади.

За весь час мого побуту в львівській вязниці не мали ми ні одного хочби 10 хвилинного виходу на подвіря („прогульки") і, розуміється, всі ми позаростали, як оті розбійники з казки. Як я вже згадував, насікомі (воші і блощиці) в запущеній ще мабуть з польських часів тюрмі кусали нас немилосердно, а до того наслідком холодних і слітних днів у нас зявились тисячі-тисячі мух, яких ми не могли ніяк вибити. Все те, у звязку з нашою важкою ситуацією, не тільки боліло, але й пекло. В останніх днях замовк і Кушнір, що нидів на наших очах.

В такій самій ситуації перебували й інші вязні з тюрми при вул. Сапіги-Лонцького. Через дрібні отвори у віконечку в дверях ми відкрили різних людей, переважно передових львовян, що мучились по інших камерах. Ми довідалися від перекинутого з сусідньої камери до нас студента, що там, користуючись „привілеєм", сплять поруч себе на одній причі посол Володимир Целевич і відомий у цілій Польщі фабрикант горілок Бачевський (кол. Бачес), тоді коли всі інші вязні сплять на долівці. Ми знали, що в одній з камер під нами перебував проф. Стан. Ґрабський, і там же сидів жидівський сіоністичний посол зі Львова Айзенштайн. Деякі співвязні поляки в нашій камері, не звертаючи уваги на жидівського троцкіста Барана, обурювалися голосно, що тюрма заповнена поляками й українцями, а на лікарство є, мовляв, і один чи два жиди. На такі уваги Баран, інтелігентний і широко очитаний ремісник з Жовківського передмістя Львова, не реагував, може тому, що це була правда. Від віцестаростн Кусьнежа з Дрогобича довідався я дещо про вітносини в тому промисловому осередку. Я почув, що з тамошніх українських провідників большевики заарештували в першу чергу двох адвокатів (одного члена УНДО, другого з Фронту Національної Єдности) та що адв. д-р Степан Витвицький встиг своєчасно виїхати за Сян.

(Докінчення буде).

„СВОБОДА" голосить і поширює правду про Україну та українські змагання!

ДОПОМОЖІТЬ СКРІПИТИ ЦЕЙ ГОЛОС, БО ЦИМ ПРИЧИНИТЕСЬ ДО ПЕРЕМОГИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВДИ! ВИШЛІТЬ НЕГАЙНО СВОЮ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ І СВОЮ ЩЕДРУ ЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

ПОСТАНОВИ

СПІЛЬНИХ НАРАД УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ І ГРОМАДСЬКИХ УСТАНОВ В ЕВРОПІ

Представники Українських Церков, Наукових і Громадських Установ і Організацій в Німеччині на зборах, що їх скликав ЗУАДК на західню Европу 10. жовтня 1949 р. — по заслуханню інормацій п. Директора Р. Смука про працю ЗУАДК-у в Европі і про стан Допомогово-Еміграційної Акції, що її веде Комітет, — констатують, що ЗУАДК у співпраці з різними українськими установами, громадами та організаціями, як також і зі світовими добровільними агенціями, що діють при ІРО, проробив велику акцію в ділянках правної охорони, моральної і матеріяльної опіки та переселення.

1. За це все тут складається велику подяку жертвенному українсько - американському громадянству, цілому ЗУАДК, зокрема його Централі у Филаделфії і представництву на західню Европу.

2. Представники українських організацій уважають конче потрібним, щоби ЗУАДК продовжував свою працю в Европі та вжив всіх заходів для перетворення себе у світову всеукраїнську допомогову організацію поза межами Батьківщини.

3. Представники українських організацій уважають, що найактуальнішою проблемою, що її треба розвязати, є посилення та завершення переселення до Америки й інших країн та забезпечення опіки над тими, що залишаться в Европі.

4. Представники українських організацій уважають конче потрібним, щоб ЗУАДК разом з іншими українськими організаціями взяв участь у здійсненні опіки над українськими скитальцями, що залишаться в Европі.

5. Представники українських організацій уважають за потрібне, щоб відповідні українські церковні установи наладнали співпрацю зі Світовим Союзом Церков і максимально використали цю організацію для переселення українських скитальців.

6. Нарада підкреслює необхідність активної підтримки українських високих шкіл і наукових установ, та творчих кадрів, потрібних для здійснення наших національних завдань. Зокрема уважають за потрібне поробити заходи для переселення культурних, наукових і навчальних установ з Німеччини до інших країв.

7. Зібрані представники українських організацій висловлюють побажання, щоб ЗУАДК в найкоротшому часі покликав до життя постійний допомогово-дорадчий комітет, що складався би з представників українських громадських корпорацій та установ для облегчення виконування завдань ЗУАДК-у.

На нарадах були присутні представники таких установ і організацій:

1 Візитатура Української Католицької Церкви,
2 Св. Синод Укр. Автокеф. Правосл. Церкви,
3 Рада Украін. Автокеф. Правосл. Церкви (Соборноправної),
4 Представництво Української Евангельської Церкви,
5 Українська Національна Рада,
6 Виконний Орган У.Н.Ради,
7 Центральне Представництво Української Еміграції,
8 Союз Українців в Німеччині,
9 Обеднання Українських Жінок,
10 Санітарно - Харитативна Служба,
11 Український Вільний Університет.
12 Український Технічно-Господарський Інститут,
13 Богословська Академія Укр. Авт. Правосл. Церкви,
14 Українська Економічна Висока Школа,
15 Українська Вільна Академія Наук,
16 Наукове Товариство ім. Т. Шевченка,
17 Союз Українських Ветеранів,
18 Обеднання Українських Комбатантів,
19 Союз Українських Інвалідів,
20 Українська УМСА,
21 Союз Конструктивно-Творчих Сил України,
22 Ліга Українських Політичних Вязнів,
23 Товариство Українських Політичних Вязнів,
24 Комісія Допомоги Українському Студентству,
25 Центральний Союз Українського Студентства,
26 Український Пласт,
27 Братство Українських Січових Стрільців,
28 Патронат Української Кооперації „Унія",
29 Представництво Української Еміграції в Мюнхені,
30 Редакція часопису „Християнський Голос",
31 Редакція часопису „Українські Вісті",
32 Редакція часопису „Неділя",
33 Редакція часопису „Сурма",
34 Редакція Українського Бюлетеня Інформації,
35 Представництво часопису „Українське Слово" в Парижі.

Президія Наради Українських Установ

Російський часопис про Капелю Бандуристів

В російському часопису „Новое Русское Слово", що виходить у Ню Йорку, зявилася 14 ц. м. кореспонденція про перший виступ Української Капелі Бандуристів у Дітройті.

Автор кореспонденції, що підписався „Русский", подає:

„Наш Дітройт не може похвалитись, що до нього часто заїздять з Европи представники музичного мистецтва.

Тим часом, авдиторія тут дуже цінна і поява у Дітройті артистів чи музик обертається у нас в подію.

Не так давно прибула до Дітройту група українських співаків і музик „Бандура". Наша українська колонія з нетерплячкою чекала виступу цих артистів. Місцеві українські меценати прийшли з допомогою своїм землякам, дали їм гарну свою залю для вправ, склали фонд для фінансування перших виступів і взагалі обєднали навколо ідеї підтримки артистів усю українську колонію м. Дітройту. Частинно допомогли багатьом співакам де-що підробити, увесь час підтримуючи в них бадьорість та надію на успіх.

2 жовтня „Бандура" мала у Дітройті свій перший концерт, в найбільшій залі „Месонік Темпл", що вміщує до п'яти тисяч людей.

В призначений час піднеслась завіса. На яскраво освітленій сцені, з бандурами в руках, 22 співаки, — вишколені, дисципліновані...

Вдарили по струнах і... попливли згуки української пісні, що чула людина ще колись давно-давно, в дитинстві. Пісня, що хапає за душу і сумна, як сама доля України.

Поплила українська пісня, що розливалась колись по широких просторах українських, — по степах, полях, лісах...

А далі прийшов нестримний танок український. Здавалося, навіть бандури танцювали в руках захоплених співаків.

Програма скінчилася, а публика ще довго не пускала своїх дорогих земляків, що стали для авдиторії близькими, приятелями.

Пісня зробила своє діло: вона перенесла до нас, в Дітройт, Батьківщину і мов-би промовила: для народньої творчости не існує ні часу, ні простору. Україна була й буде, доки народ її буде носити в собі невичерпаний дух своєї творчости"...

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Пожертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 14.

Відділ:	Жертва:
Prudyus, передпл.	$ 5.00
Павло Врездень	3.00
Теребух Ярослав	3.00
Петро Вілянюк	3.00
Mike Mazurkez	3.00
Роман Микита	2.00
John Tarczanin	2.00
Василь Михайлюк	1.00
Szwec Ihor	2.00
Іван Белей	2.00
Павло Головатий	2.00
Богдан Підбірний	2.00
Семен Діхтяр, передпл.	2.00
Богдан Міхняк	2.00
Н. Н., Ню Йорк	1.00
Іван Рабкевич	1.00
Fat Kija передпл.	1.00
Остап Гусар	1.00
Sam Turchyn, передпл.	1.00
Микола Кущак, передпл.	1.00
Зінаїда Вгонєска	1.00
7 Іван Нiстрян	2.00

Відділ:	Жертва:
16 Leslie Hnatow	10.00
20 Иосиф Годяк	2.00
20 Іван Рунька	2.00
20 Дмитришин Петро	2.00
88 Василь Матковський	2.00
39 Степан Кульчицький	2.00
44 Василь Шишка	2.00
45 Emil L. Harasym M.D.	5.00
57 Василь Семенович	2.00
63 Олекса Панчишин	2.00
67 Коропаш Яремій	2.00
86 Н. Добранський	2.00
86 Т. Ільчишин	2.00
86 Гр. Костик	2.00
86 П. Польовий	2.00
86 А. В. П. Саламаха	5.00
86 П. Саламаха	3.00
86 Г. Захарійчук	2.00
86 М. Зінський	2.00
104 Михайло Зельвак	2.00
104 Михайло Стичишин	1.00
113 Bilanyck Joseph	2.00
123 Николай Стадницкі	2.00
127 Roman Wayda	3.00
128 John Fedun	2.00
147 Stranko Anthony	2.00
152 М. Шуйейко	5.00
170 Іван Баранік	2.00
181 Сопків Дмитро	8.00
189 Дорошенко Василь	2.00
218 Михайло Стахура	2.00

Відділ:	Жертва:
229 Микита Кузьмин	3.86
232 Василь Сенько	2.00
232 John Pandrak	2.00
239 Nicholas Pubuskie	2.00
241 John Kamfonik	2.00
245 Sam Kapuka	2.00
268 Андрій Мельник	2.00
271 Максим Осташевський	5.00
290 Михайло Боднар	1.00
292 Ілля Бойко	2.00
292 Інж. Дячун Іван В.	10.00
292 Форись Іван	5.00
292 Кізел Петро	5.00
292 Андрусевич Ілько	5.00
292 Свантко Андрей	5.00
292 Візничак Володимир	3.00
292 Масьляк Иосиф	3.00
292 Дубрівський Дмитро	2.00
292 Дунаєвський Петро	2.00
292 Череба Яким	2.00
292 Янко Микола	2.00
292 Черевешко Олекса	2.00
292 Козачок Іван	2.00
292 Новак Юрій	2.00
296 Микола Демчина	5.00
316 Nick Dashkewitz	2.00
317 Theodore Welch	5.00
323 Василь Шіляк	2.00
323 Микита Крикливий	2.00
336 Sam Durych	2.00
336 Евстахій Стахів	2.00
338 Theo. Pishko	1.00
339 Goyewsky Peter	2.00
351 Pete Sukmanowski	2.00
355 Steve Jurkiewicz	3.00
355 John Szalansky	1.00
355 Pete Rak	2.00
355 Wasyl Synajko	2.00
355 Harry Plekan	2.00
355 Jakiw Skrycki	2.00
355 Nestor Kalahurka	2.00
363 Дмитро Базів	3.00
370 K. Maruschak	2.00
370 Григорій Гіна	2.00

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КОРТИС БЕЙ, МД.

Діяльність громади.

Багато є місцевостей, а радше громад, про які чуємо чи читаємо в пресі дуже рідко, а то й ніколи. До таких належить і Кортис Бей, який є передмістям міста Балтимор. Маленька місцевість, з маленькою українською громадою бо заледви 40 родин — а вона гідна подиву й наслідування. Горстка людей, між якими панує єдність і згода, а до того і жертвенність, допровадили нашу місцевість до такого стану, яким не може повеличатися не одна велика громада.

З приїздом нових імігрантів до Кортис Бей — а є їх 70 осіб — життя бухає подвійною силою.

Коли ЗДА Комітет видав заклик до громадянства в справі рятункової акції для нових імігрантів, ініціятивна група, зложена з активних громадян, на своєму засіданні рішили взяти свою участь в цій переселенчій чи рятунковій акції. На тому засіданні поставлено покликати до життя Український Комітет, який з одного боку мав би займатися допомогою новим імігрантам, а з другого вести культурно-освітню громадську роботу на терені Кортис Бей.

На перших загальних зборах громадян в дні 3 вересня одобрено думку ініціятивної групи та вибрано управу комітету в такім складі: голова: Хімяк Антін; заступник голови: і культурно-освітний референт: д-р Бернадин Ярослав; секретар: Войтович Петро; референт суспільної опіки: о: Ганас Роман; скарбник: Чайковський Петро; члени: Бернадин Михайлина й Іванюк Михалина.

Управа комітету вже на своєму першому засіданні постановила спровадити дві родині скитальців (що й зроблено) та заопікуватися ними до хвилини підшукання для них праці.

Наступної неділі, це є 10-го вересня 1949, скликано широкі Сходини Громадянства, підчас яких зясовано плян роботи та спровадження двох скитальчих родин. Громадянство підтримало постанову комітету та жертвувало на цю ціль $64.

Зложили так: по $10: Мацкула Іван, Чачка М., Бойко Софія, Сютрик Іван; по $5: Хімяк Антін, Шандровський Микола, Кащак Тихон; по $3: Іванюк І., Ячник Т.; по $1: Біленька М., Вінович Е., Петрик К. За це комітет складає їм щиру подяку.

До сьогоднішнього дня комітет нараховує 38 членів.

Другу збірку переведено 25 вересня на спільній вечері, яка відбулася після посвячення образів у місцевій церкві св. Петра й Павла. Збірка принесла $37.

Крім допомогової акції, яка вже широко розвинена, оживилася культурно-освітня робота. Мужеський хор під управою Свободяна Івана підготовляється до Листопадової Академії. Крім хору урухомлено драматичний гурток, який підготовляє драму „Катерина". Кожного тижня відбувається курс англійської мови для новоприбуваючих.

Плян роботи багатий, та думаємо, що при дальшій підтримці цілого громадянства Кортис Бей стане добрим прикладом для сусідних більших осередків.

Український Комітет в Кортис Бей.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАЄТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Брехливий, мильний і глупий світогляд

(Докінчення зі стор. 2-гої)

демократія", так начебто може бути ще якась інша демократія. А прецінь філософічний матеріялізм не всилі вияснити найпростіших проявів життя. Біохемік не є всилі подати конструкційний взір найпростішої білковинної субстанції, що ж допіру говорити про живу плязму клітини, про явище психічного життя і т. д. Правдива демократія не ставляє ніяких меж научним дослідам, не заборонює ставляти теорії, не накидає жадних офіціяльних поглядів. Одна одинока межа, якої не вільно переступити, то здоровий глузд. І тільки тим керується справді свобідна наука. Партійної лінії вона не знає. Вона служить правді і тільки правді. Тому можуть тут існувати побіч себе, в повній толеранції, різні теорії, бо ми не стидаємося сказати на весь голос „ігнорамус" — незнаємо. Бо тільки дурень переконаний, що все знає.

Та наука під совєтським омофором розвязує всі проблеми, всі питання по одній лінії, визначеній партійними бонзами, по лінії матеріялізму. Теорії, що якнебудь відхиляються від тієї лінії, є згори засуджені, як ворожі комуністичному світоглядові і комуністичній державі.

Характеристика комуністичного світогляду була би неповна, якщо ми не підкреслили би ще одної його властивости: він є злочинний. Бо важкий злочин повинна влада, яка мордує своїх громадян за те, що не поділяють її поглядів, мордує в ім'я фантому рая на землі.

Моррісова характеристика комуністичного світогляду вірна, та невірні його заключення, мов би то комунізм не загрожував світові. Якраз ота його забріханість, помилковість і глупота є дуже небезпечні. Пересічна людина, вихована на засадах релігійної етики, розуміє, що правда це ідеал, до якого вона прямує, як не завжди, то бодай у хвилинах шляхотного пориву. І тому не може зрозуміти, як можна замінити правду брехнею, як можна брехні покланятися. І якраз тою брехнею комуністи добувають світ, добувають учених і артистів, поетів, філософів, студентів, професорів, амбітників і снобів. Пізнання правди, приходить у них, звичайно, допіру тоді, коли стрінуться віч на віч з брехнею, і звичайно вже запізно. Таксамо добуває собі комунізм прихильників своєю помилковістю. Він промовляє передовсім до людей короткозорих, тих, що не передумають даної проблеми до кінця, що надто скоро узагальнюють явища, та роблять невірні заключення. До тієї категорії людей належать передовсім інтелігенти різних типів. Врешті глупота комуністичного світогляду має покупців серед людської глупоти, а його злочинність серед злочинного світу садистів, бандитів, злодіїв і грабіжників.

Отже не легкодушно махати рукою, мовляв, нам комуністичний світогляд не страшний. Ні! Він страшний для цілого світу і світ мусить боротися з ним не на життя, а на смерть, аж поки лишиться тільки спомин його страшного походу.

Former Governor Herbert H. Lehman meets with the chairmen of the Nationalities Division of the Independent Citizens' Committee for Election of Herbert H. Lehman as U.S. Senator. Mr. Lehman is the candidate of the Democratic and Liberal Parties. Left to right: Morris Cukor (Hungarian Committee); M. Cieplinski (Executive Director of Nationalities Division); Dr. Robert Perret (Swiss); Jan Drahos (Czechoslovak); Michael Mahonec (Carpatho-Russian); Walter Bayer (Polish); Governor Lehman; Dr. de Oliveria Aguas (Portuguese); Dr. Jose N. Cesteros (Spanish and Puerto Rican); Peter M. Boesen (Danish); Dr. Julius Klepper (Rumanian); Aloysius Falussy (Hungarian); Willi Gunzburger (German-Jewish); Stephen J. Jarema (Ukrainian); Theodore Concevitch (Russian); Michael A. Castaldi (Italian), and Stephen Scopas (Greeks).

ШВАЙЦАРЕЦЬ І ПОРТУГАЛЕЦЬ ДІСТАЛИ НАГОРОДУ НОБЛЯ ЗА МЕДИЦИНУ

Стокгольм, 28 жовтня. Цьогорічну нагороду Нобля за наукові досягнення в ділянці медицини признано спільно двом вченим лікарям, швайцарцеві д-рові Волтерові Рудольфові Гесові, директорові фізіологічного інституту на університеті в Ціріху, та португальцеві д-рові Антонієві Каетано де Абру Фрейре Егас Моніз, емеритованому професорові невральгії на медичному факультеті Лісбонського університету. Д-р Гес є спеціялістом в циркуляції крови та розвинув нову важливу теорію праці нервової системи. Д-р Егас Моніс, автор поверх 300 медичних книжок та визначний громадянин (був колись міністром закордонних справ і членом парляменту), розвинув революційну методу операції мозку в лікуванні деяких ментальних хворіб.

НЕГРУ МАЄ ПЛЯН ЗАМИРЕННЯ СХОДУ З ЗАХОДОМ

Шікаго. — Гіндуський прем'єр Пандіт Дзавагарлал Негру візвав Злучені Держави й прочий світ, щоб вони позбулися „Комплексу жаху", як найкращого способу для забезпеки миру. Це вже друга промова Негру в Шікаго. Він виголосив її перед шікагоським відділом Товариства Закордонних Відносин, Торгівлі й Промислу. Він був одягнений як Ґанді і тому його слова звертали на себе загальну увагу. Він сказав, що є три причини до війни: 1. брак національної свободи; 2. расова нерівність; 3. нужда й недостатки. Якщо вдасться людству усунути ці недостачі, тоді світ зможе жити в мирі.

ПАПА ПРО МИР НА БАЗІ ХРИСТОВОЇ ВІРИ

Рим, 28 жовтня. — Папа Пій прийняв в своїй літній резиденції на приватному послуханні групу американських сенаторів. В зверненні до них Папа заявив, що тривкий мир в світі буде досягнений тільки після перемоги над ворогами Бога, бо тоді ввесь світ буде з'єдинений вузлами своєї віри.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

Обєднані Держави по чотирьох роках

(Докінчення зі стор. 2-гої)

ких заяв приходить до голосування чи то в Раді Безпеки чи в Асамблеї і тоді можна ствердити відношення сил між прихильниками й ворогами агресії.

Коли б серед таких безупинних спорів, прийшлося скласти звіт з діяльности О. Д., то треба б сказати, що осяги полягають у недопущенні до крайнього лиха, тобто до світової війни, а крім того до спинення недавньої ще безконтрольної комуністичної агресії на користь Москви. Коли це називається „мир", то це слово не відповідає правді. Слово „холодна війна" або „війна нервів" краще характеризує справдішній стан.

Коли б так Комісії Атомової Енергії було вдалося завести контролю над атомовою силою, як цього домагалися Злучені Держави, то можна б було піти наперед у забезпеці тривалого миру. Так, як тепер справи стоять, світова заверюха може вибухнути несподівано, бо Совєти мають уже свою атомову зброю і мабуть таки не допустять до міжнародної контролі над атомовою силою.

Головною перешкодою до якоїсь позитивної акції є право вета, признане великим державам, між якими є Совєтський Союз. Тому, що при голосуванні не рішає більшість голосів, Росія може своїм спротивом уневажнити кожну ухвалу більшости. Через те неможливий ніякий позитивний крок навіть в справі створення міжнародної армії для береження миру або для спинення агресії. Так втримується стан, про який можна хіба сказати, що Організація Обєднаних Держав ще „живе".

Це не значить, що вона не працює. Навпаки, як в поодиноких комісіях, так в Раді Безпеки й в Асамблеї йде енергійна праця. Колись, як О. Д. перестануть животіти, і зачнуть діяти, можна буде використати ці праці, які докищо складені в архівах або тільки проголошені деклярятивно в світі, як от деклярація Прав Людини.

Україна та Обєднані Держави.

Інакше виглядає, коли глядіти на Обєднані Держави з українського становища. Правда, Мануїльські та йому подібні, що забирають голос від імені підсовєтської України, говорять не від імені справжньої України та українського народу. Але сьогодні це вже знає цілий світ, що це говорять слуги Кремля, які заступають інтереси Москви. Теж правда, що сьогодні вже всі держави знають, що підсовєтська Україна не є на ділі окремішною і незалежною державою, якою вона повинна бути. Але одночасно вони вже погодились, що Україна не є якоюсь фікцією та що українській нації належиться місце в О. Д. в такій мірі, як іншим націям, а це матиме дуже велике значення, як скінчиться московська окупація України, а український нарід опиниться на волі.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В останній статті Федора Дудка в ч. 249 „Свободи" трапилася прикра помилка. В наголовку статті замість „Наші найближчі завдання" надруковано через недогляд „Наші найбільші завдання".

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОВІДОМЛЯЮ

всіх цих урядників і Союзовців, що співпрацюють зі мною в організаційних справах, писати до мене на таку адресу:

Mr. W. ZAHAYEVICH
7250 Manse Street,
Forest Hills, N. Y. C., N. Y.

В пильних справах прошу кликати телефонічно між год. 9—10 рано або вечором около 10-ї год: BOulevard 8:4239.

В. Загаєвич,
організатор У. Н. Союзу.

УВАГА!

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Новоприбуваючі українські імігранти обєднуються в Товаристві „Дністер", відділ 430 Союзу, зорганізованім новими імігрантами. Там знайдете поміч і пораду у Ваших нових життєвих справах. Зголошуйтеся особисто, або писемно, на адресу: "Dnister" Society, Branch 430 of Ukrainian National Ass'n; 2200 Aspen St., Philadelphia 30, Pa. — Р. Дяків, предс.; О. Вакай, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ДМИТРО ДРАГУЧАК пошукує свого стрийка ЯНА МАЗУРКЕВИЧА, що жив давніше мешкав під адресою: 144 Washington, Olyphant. Хто знає про нього, або він самий, прошу зголоситись на адресу: в. СТАШКА ПРИСТАЧА 577 So. 17th St., Newark, N. J. Маємо багато новинок до передання.

Хто знає що про мого брата ФЕДЯ ПАНАШІЯ з Носова, підгаєцького повіту, що в 1910 р. виїхав до U.S.A. і працював в Ню Йорку чи Брукліні, прошу подати вістку на адресу:
МИХАЙЛО ПАНАШІЯ
c/o Theodore Chase
R. F. D. 3, Great Barrington, Mass.

Шукаю КРЕВНИХ І ЗНАЙОМИХ з села Носова, повіт Підгайці. Евентуальні вісті прошу слати на адресу:
МИХАЙЛО ПАНАШІЯ
c/o Theodore Chase
R. F. D. 3, Great Barrington, Mass.

ТАРЗАН, ч. 2208. Чедвик найшов Тікара.

Саме тоді, як Тарзан пішов шукати лікувального зілля, Джена обмила рану Тікара.

Думаючи, що Тікар вбив людину, Чедвик слідкував за його кривавим слідом.

Та за ним пильно слідкував Мімба, чоловіко-вбивник, який занюхав людину.

Вкінці Чедвик побачив Тікара й Джену й підніс свій кріс.